

KÖZÖS SZAKMAI TERVEZET

Az óvodai nevelés feltételeinek azonnali javításáért és fejlesztéséért

A dokumentumot kiadó szakszervezetek hangsúlyozzák, hogy az óvodai nevelés a köznevelési rendszer kritikus alapozó szakasza. A gyermekek megváltozott szükségletei, a növekvő adminisztráció és a súlyos szakemberhiány miatt azonnali, rendszerszintű változtatásokat és közös szakmai intézkedéseket tartanak szükségesnek. Ezek az ajánlások egyszerre szolgálják a gyermekek érdekeit, az óvodai nevelés minőségének emelését, valamint az óvodákban dolgozók munkakörülményeinek megnyugtató rendezését.

1. Az iskolaérettség és az átmenet szabályozása

- **A döntési jog visszaállítása:** Az iskolaérettség megállapításának jogát vissza kell adni az óvodapedagógusnak és a szülőnek. Külső szerv (Oktatási Hivatal/Szakszolgálat) csak vitás esetekben döntsön, kötelezően beszámítva a helyszíni megfigyelésen alapuló pedagógusi véleményt. A jelenlegi központi döntési rendszer felülvizsgálatát és a 6 éves korhatár visszavonását kérjük.
- **Határidők módosítása:** A merev januári jelentkezési határidő helyett közvetlenül az iskolai beíratást megelőzően (pl. április közepe) lehessen dönteni az óvodában maradásról.

- **Gyermekközpontú átmenet:** Az iskolai kudarcok elkerülését nem az iskola-előkészítéssel, hanem az óvoda és iskola közötti rugalmas átmenettel kell biztosítani. A fejlesztés folyamatos és játékos, figyelembe veszi a gyermekek egyéni érési ütemét, ezért nagyobb szakmai autonómia és differenciálás szükséges a kor szerinti skatulyázás helyett.
- **A fejlesztési idő felülvizsgálata:** Felül kell vizsgálni a tanköteles korúak kötelező 45 perces külön fejlesztési szabályát, elkerülve a korai „kisiskolasítást”.

2. Foglalkoztatási feltételek és szakember-ellátottság

- **Egész napos jelenlét és asszisztencia:** Minden csoportban biztosítani kell egész napra a szakképzett óvodapedagógust. Radikálisan növelni kell a pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztensek, logopédusok, pszichológusok, valamint fejlesztőpedagógusok számát.
- **Intézményi kisegítők státusza:** Minden óvodának legyen konyhai kisegítője, aki kerüljön be a köznevelési foglalkoztatott státuszba.
- **Integrációs kapacitásbővítés:** Biztosítani kell az SNI ellátásra szolgáló intézményrendszer (különösen az EGYMI-k és speciális intézmények) kapacitásbővítését, hogy gyermek ne maradjon ki ellátásból férőhelyhiány miatt.
- **Gyógypedagógiai feladatok elhatárolása:** Jogszabályban kell rögzíteni, hogy az óvodapedagógus szakirányú végzettség nélkül nem kötelezhető gyógypedagógiai feladatok ellátására; ezekre külön szakembert kell biztosítani.

3. Adminisztráció, bérrendszer és intézményi működés

- **oviKRÉTA reform és feltételek:** Meg kell szüntetni a jelenlegi oviKRÉTA kötelező alkalmazását; szabad választást kell biztosítani az egyszerűsített felületek között. Ha a digitális munka kötelező, a fenntartó biztosítson internetes munkaállomásokat, és a digitális adminisztráció ideje teljes egészében számítson bele a rendes munkaidőbe.
- **A teljes dolgozói kör megbecsülése:** Szükséges a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők (NOKS), valamint a technikai dolgozók jogállásának, illetményrendszerének és szabadságra vonatkozó szabályainak átfogó rendezése.

- **Tapasztalat elismerése és egységes terminológia:** A bérrendszer jobban ismerje el a hosszú szakmai tapasztalatot és a felhalmozott pedagógiai tudást. Javasoljuk a „pedagógus” kifejezés következetes használatát a jogszabályokban, magában foglalva az óvodapedagógusokat is.
- **Átfedési idő garanciája:** Egyértelműen szabályozni és érvényesíteni kell az átfedési idő díjazását, megakadályozva, hogy a fenntartók a juttatások elvonásával vagy az idő csökkentésével megkerüljék ezt.
- **Képzési reform:** A minősítési rendszerben a papíralapú portfóliók helyett (melyek valóság tartalmát az AI használata torzítja) a gyakorlati munka minőségét kell mérni. Biztosítani kell a továbbképzések korlátozásmentes, szabad választását és finanszírozását.
- **Képzési tartalom bővítése:** Épüljön be a képzésbe és továbbképzésekbe az óvodai bullying, a kortárs bántalmazás és a kirekesztés felismerésének, kezelésének módszertana. Nagyobb hangsúlyt kell kapnia a fogyatékkal élő és hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának is.
- **Infrastrukturális egyenlőség:** Kiemelt állami fejlesztési programot kell indítani az önkormányzati óvodák épületeinek, udvarainak és eszközparkjának modernizálására, felszámolva az egyházi és önkormányzati intézmények közötti anyagi szakadékot.
- **Demokratikus vezetés és elnevezés:** Az intézményvezetők kiválasztásánál a szakmaiságnak kell döntenie, a nevelőtestület és a szülők titkos szavazásán alapuló véleményének kötelező figyelembevételével. Vissza kell állítani az „óvodavezető”/„intézményvezető” megnevezést az „igazgató” kifejezés helyett.
- **Életszerű működés és nyitvatartás:** Meg kell szüntetni a központilag elrendelt, felesleges (pl. üres, szülői igény nélküli napokra eső) nyitvatartásokat, teret engedve a helyi igényeknek és az energiatakarékosságnak.
- **Védelem a mobbing ellen:** Intézményi garanciarendszert kell kidolgozni a dolgozók munkahelyi pszichoszociális bántalmazása (mobbing) és a szakmai integritást sértő nyomásgyakorlás ellen.
- **Étkeztetés minősége:** Az óvodai étkeztetés minőségét és mennyiségét úgy kell alakítani, hogy az szorosan kapcsolódjon az egészséges életmódra nevelés óvodai feladataihoz, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, lehetőségeket.

II. Felülvizsgálatot és további egyeztetést igénylő észrevételek

Az alábbi pontok olyan részleteket tartalmaznak, amelyeket felül kell vizsgálni:

- **Az óvodai nevelő jogállása:** Felül kell vizsgálni az óvodai nevelő jogállását. Jelenleg az óvodai nevelő végzettség elégséges az óvodapedagógusi státusz betöltéséhez, ami komoly szakmai és emberi feszültségeket okoz az óvodapedagógusok és az óvodai nevelő munkavállalók között. Ennek szabályozása pontosítást igényel.
- **Csoportlétszámok maximuma:** Felül kell vizsgálni a csoportlétszámokra vonatkozó szabályozást és gyakorlatot a rendszeres túllétszám, valamint a költségmegtakarítási célú csoportösszevonások kiszűrése érdekében. A minőségi nevelőmunka biztosításához – a helyi sajátosságokhoz igazodva – elengedhetetlen, hogy a csoportlétszám maximum 20 főben legyen korlátozva. Különös tekintettel akkor, ha a csoportban SNI és/vagy BTMn-es gyermek, gyermekek vannak.
- **Integrációs többletfinanszírozás:** Az SNI és BTMn gyermekeket fogadó csoportok számára kötelező többletfinanszírozást és azonnali létszámcsoökkentést kell előírni, de ennek pontos normatív keretei jogi és pénzügyi felülvizsgálatra szorulnak.
- **Az esélyteremtési illetmény igazságtalanságai:** Az esélyegyenlőségi/esélyteremtési illetményeket egységesen és igazságosan kell szabályozni. Jelenleg rendszerszintű anomália van: előfordul, hogy olyan óvodapedagógus is megkapja, akinek a csoportjában nincs HHH-s (halmozottan hátrányos helyzetű) gyermek, miközben a gyermekkel ténylegesen és halmozottan foglalkozó NOKS-dolgozók sok helyen kimaradnak ebből a juttatásból. Kérjük a kiterjesztést és a szabályozás teljes átvilágítását.
- **A fenntartói kérdéskör és uniós projektek felülvizsgálata:** Felül kell vizsgálni a visszaélések megakadályozása érdekében a fenntartói kérdéskört, valamint az uniós pályázati projektek kedvezményezett körét – a már futó programok esetében is.
- **Humán erőforrás-piaci anomáliák (Hiány vs. Munkanélküliség):** A munkaerőstratégia felülvizsgálatát kérjük, mert az általános óvodapedagógus-hiány mellett bizonyos térségekben a csökkenő gyermeklétszám miatt munkanélküliség jelentkezik, és nagyvárosokban is csoportokat zárnak be. Intézkedéscsomag szükséges a két ellentétes hatás együttes kezelésére.

- **A KIRA rendszer reformja:** Felül kell vizsgálni a jelenleg működő bérszámfejtési rendszert (KIRA). Olyan fejlesztést és alkalmazást javasolunk a Magyar Államkincstár felügyelete mellett, amely kizárólag a dolgozók bérével, adóival és munkaügyeivel foglalkozik, és teljes mértékben megfelel a jogszabályoknak. Ezen belül kiemelten fontos változtatni a bérpapírokat (fizetési jegyzékeket) illetően, hogy azok minden munkavállaló számára tiszta, átlátható és könnyen értelmezhető sorokat, illetve adatokat tartalmazzanak.
- **A finanszírozás átláthatósága és ellenőrizhetősége:** Kötelezni kell a fenntartókat a személyi és tárgyi feltételekre biztosított források teljes körű gazdasági átláthatóságára. Elvárjuk, hogy az igazgatók érdemi betekintést és ellenőrzési jogot kapjanak az intézményüket érintő teljes költségvetés felett. Meg kell szüntetni azt a gyakorlatot, hogy a fenntartók az óvodai normatívát és támogatásokat más, nem az intézmény működését vagy fejlesztését szolgáló célokra fordítsák.

Budapest, 2026. augusztus 6.

Üdvözlettel:

Nagy Erzsébet elnök
PDSZ Országos Választmánya

Totyik Tamás elnök
Pedagógusok Szakszervezete